

[Pia Kjærsgaard]

Fattig, det er jo pludselig blevet et modeord, men når det gælder at hjælpe dem, som efter Fremskridtspartiets mening godt kunne trænge til noget mere, må man altså endnu en gang konstatere, at der ikke er den politiske vilje til det. Det er beklageligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om en kampagne, der belyser de skadelige virkninger ved overforbrug af alkohol.

Af Hanne Andersen (S) m.fl.
(Fremsat 4/11 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Også regeringen finder, at der er behov for en øget og mere effektiv indsats på alkoholområdet. Det er i den forbindelse meget vigtigt at forstærke det forebyggende oplysende arbejde med det formål at skabe fornuftige alkoholvaner og i det hele taget lære befolkningen en sundere omgang med alkohol, således at skader og misbrug kan begrænses.

Jeg synes, der er mange gode tanker i Socialdemokratiets beslutningsforslag og i bemærkningerne, hvor der nævnes en række forebyggende aktiviteter.

Alkoholvaner grundlægges tidligt i ungdomsårene, og det er derfor vigtigt, at det forebyggende, oplysende arbejde sætter ind allerede i skolerne og i ungdomsklubberne.

Den gældende folkeskolelov giver også udtryk for en sådan holdning, idet det i loven er fastsat, at undervisningen i grundskolen bl.a. skal omfatte sundhedslære og oplysning om udbredte nydelses- og rusmidler. Inden for centralt fastsatte rammer er det så de kommunale skolemyndigheder, som fastlægger undervisningen, herunder omfanget af oplysning om brug og misbrug af alkohol.

Undervisningsministeriet har i mange år afholdt kurser om alkoholspørgsmål for lærere, ungdomsklubmedarbejdere og andre, der har et pædagogisk ansvar. Herved intensiveres oplysninger i skolerne om brug og misbrug af alkohol. Undervisningsministeriet søger endvidere at skabe mulighed for i samarbejde med frivillige organisationer at udanne kursusedere inden for oplysningsområdet.

Alkohol- og Narkotikarådet bidrager til den forebyggende, oplysende indsats bl.a. ved selv at producere forskellige slags oplysningsmaterialer som bøger, pjecer, film, debatblade osv. Principperne bag dette materiale er, at det skal være engagerende og debat-skabende. Det skal formidle fakta om alkohol og alkoholbrug, men samtidig beskrive og lægge op til en forståelse af alkoholens rolle i samværsformer og sociale forhold.

Ideen med disse materialer har været, at man fra centralt hold stiller oplysningsmateriale til rådighed for lokale formidlere, altså lærere og konsulenter m.fl., samt at materialerne udformes på en sådan måde, at de kan anvendes i og tilpasses til forskellige lokale miljøer og forskellige behov.

Arbejdsdelingen mellem stat og kommunale råd kan således karakteriseres ved, at staten producerer de grundlæggende materialer, mens lokalsamfundene stiller personalemæssige ressourcer til rådighed til formidlingen til målgrupperne, ligesom dette personale også i et vist omfang selv producerer lokalprægede materialer, ofte med udgangspunkt i det grundlæggende materiale fra centralt hold.

Det kræver selvfølgelig nogle engagerede og veluddannede personalegrupper på det lokale plan. For at sikre dette og for at styrke den lokale indsats i det hele taget har Alkohol- og Narkotikarådet i de seneste år derfor også satset på dels at være et udviklingsorgan for amter og kommuner i deres løbende oplysningsarbejde f.eks. gennem kursus-

[Socialministeren]

og forsøgsvirksomhed, dels at være med til at udvikle forskellige samarbejdsmodeller for arbejdet med alkoholmisbrug i kommuner og amtskommuner, herunder samarbejdet med de praktiserende læger om både forebyggelse og behandling, dels at udvikle kursustilbud til personalet i kommunernes socialforvaltninger og endelig at indbyde de private organisationer til et samarbejde og en koordinering af det oplysende og forebyggende arbejde.

Jeg synes, det er en meget væsentlig indsats, man gør. Jeg siger ikke, den er tilstrækkelig, men det er et vigtigt element til effektivisering af det forebyggende arbejde.

Jeg tillægger ligeledes de lokale oplysnings- og forebyggelseskonsulenter stor betydning. Erfaringerne fra amtskommuner og kommuner, der har ansat sådanne konsulenter, viser, at der er sket en gunstig udvikling i det forebyggende arbejde, og jeg kan derfor anbefale, at der ansættes alkoholkonsulenter i de amtskommuner, der ikke har sådanne konsulenter.

Konsulenternes opgaver er ud over udarbejdelse af lokale oplysningsmaterialer, oplysningsvirksomhed, foredrag og kurser for forskellige personalegrupper også koordinering af forskellige instansers og institutioners virksomhed. Som en støtte til konsulenterne holder Alkohol- og Narkotikarådet jævnligt møder med alle alkoholkonsulenterne, som gensidigt kan orientere hinanden og samordne indsatsen.

Jeg er enig i, at radio- og tv-programmer bl.a. i OBS-udsendelser kan være en god og effektiv måde at informere på, og jeg vil derfor bede Alkohol- og Narkotikarådet om at overveje disse muligheder nærmere. En central indsats her kan være med til at sætte gang i lokale oplysningskampagner og andre forebyggende aktiviteter i amtskommunerne og kommunerne.

Jeg tror, det er den konstante indsats mere end en kampagne af kortere varighed, der skal hjælpe os videre i arbejdet, men vigtigt er det, som også Socialdemokratiet påpeger, at vi fortsætter og forstærker bestræbelserne.

Taanquist (S):

Vi skal nu behandle en række forslag, der alle har den hensigt, at Danmark skal kunne leve op til verdenssundhedsorganisationen

WHO's målsætning om sundhed for alle år 2000.

Der står i målsætning nr. 17, at senest år 1995 bør der i alle medlemslande være sket et betydeligt fald i den helbredsnedbrydende adfærd som f.eks. overforbrug af alkohol.

Men overforbrug af alkohol er ikke alene et spørgsmål om sundhedsmæssige problemer. Også trafikikkerhedsmæssigt er overforbrug af alkohol et problem, og ikke mindst er alkoholforbruget roden til megen vold og kriminalitet.

Derfor ønsker vi, at regeringen iværksætter en kampagne, der belyser de skadelige virkninger ved overforbrug af alkohol.

Merete Aarup (KF):

Gennem en del år har man landet over diskuteret alkoholproblemer – omfanget, og hvad man kunne og skulle gøre. Der er udarbejdet rapporter, der giver et overblik over problemernes omfang både i kommunerne og i amterne.

Samarbejdet mellem praktiserende læger, skolefolk, socialt ansat personale, frivillige organisationer, politi, personale på alkoholambulatorier og behandlingsinstitutioner har mange steder været meget givende. De mange skader, der er alkoholrelaterede, er stigende, og vi må erkende, at den bajerkultur, der findes, er blevet mere synliggjort, end den var tidligere, og klienterne bliver yngre.

Den konservative gruppe er enig med forslagsstillerne i, at oplysning om de skadelige virkninger af overforbrug af alkohol er nødvendig. I Odense har vi en folder om alkoholinformation, der dækker undervisningsmateriale, faglitteratur, informationssystem, AV-materiale, skønlitteratur, børne- og ungdomsbøger, de landsdækkende institutioner og behandlingsinstitutionerne inden for Fyns Amt. Det er et temmelig omfattende materiale, der findes netop om dette emne, og vi har da også haft en udstilling om »Ung og Alkohol«.

Alkoholkonsulenterne har sat mange aktiviteter i gang med hensyn til undervisningsmateriale, kursusvirksomhed for sagsbehandlere og undervisning i såvel folke- som ungdomsskolerne, forsøgsprojekter og samarbejde mellem de førnævnte grupper. Det er nødvendigt at oplyse børn og unge i dag om den sundhedsfare, der er ved overforbrug af

[Merete Aarup]

alkohol, men det er lige så nødvendigt at oplyse unge forældre.

Vi finder ligesom forslagsstillerne, at radio og tv er egnet til at give forældregrupperne og andre en objektiv oplysning, og finder det rimeligt, at Alkohol- og Narkotikarådet udarbejder nogle programmer. Men er det nok med nogle OBS-indlæg? Man skulle måske arbejde henimod en landsdækkende kampagne en uge hvert år, hvor der på alle niveauer blev sat massiv fokus på oplysning om de skadelige virkninger ved overforbrug. Den løftede pegefinger, formynderi eller indgriben i den private frihed, det er ikke det, vi ønsker.

Der findes meget materiale, der findes megen viden, og ministeren omtalte den gensidige orientering og det samarbejde, der finder sted, når Alkohol- og Narkotikarådet holder møde med landets mange konsulenter. Men selvfølgelig er det vigtigt, at den viden, vi har, også kommer ud til en større kreds af borgere.

Den konservative gruppe er meget positiv over for det forebyggende og oplysende arbejde, som skal foregå fortsat i tæt samarbejde med de private, frivillige organisationer.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Der skal ikke herske tvivl om, at Venstre finder, at overforbrug af alkohol er et væsentligt samfundsproblem stadig væk, desværre. Sygdom på grund af alkoholisme koster jo stadig væk staten masser af penge hvert år. Vi ved, at alkoholisme i familierne kan være en tragedie og munde ud i berigelsesforbrydelser og i vold i familien.

Vi finder i Venstre, at det er vigtigt med en præventiv indsats, så vi kan undgå, at overforbrug indtræder. Derfor finder vi også i Venstre, at det først og fremmest er vigtigt at sikre, at flest muligt i vort land har det godt, så de ikke ufrivilligt kastes ud i misbrug. Disse sidste ord blev ordret også sagt af tidligere medlem af Folketinget, den socialdemokratiske Inge Fischer Møller, for 10 år siden i en alkoholdebat. Jeg vil derfor gerne påpege, at den indsats, som regeringen har gjort mod arbejdsløsheden, hvorved der er kommet flere hundrede tusinde ekstra arbejdspladser og flere praktikpladser, samtidig er en indsats mod overforbrug af alkohol.

Det er klart, at tingene altid kan gøres bedre. Venstre lægger meget vægt på det folkeoplysende arbejde i denne sag; folkeoplysningsforbundene kan gøre en indsats. Man kunne også på arbejdspladserne gøre en indsats mod det, som den tidligere ordfører kaldte bajerkulturen.

Men overforbruget kommer vi nok aldrig til livs, og derfor er det også fortsat nødvendigt med en direkte indsats. Der gøres jo allerede meget, som man kunne høre det af ministerens redegørelse. Den tidligere ordfører nævnte en lokal måde at gøre tingene på, og det viser altså den mangfoldighed af indsatser, der stadig er mulighed for rundt omkring.

I den forbindelse lægger vi vægt på i Venstre, at der stadig væk er et samarbejde med de frivillige organisationer. Der er grund til at rose den kæmpeindsats, der gøres på frivillig basis i dette arbejde. Vi skal væk fra den indstilling, at tingene kun kan gøres ved normeringer og ved faste stillinger.

Vi mener altså, at der gøres en væsentlig indsats på dette område allerede i dag, men vi vil naturligvis gerne se på, om de penge, der allerede anvendes, kan bruges mere effektivt. Men jeg vil gerne understrege, som også ministeren var inde på det, at en oplysningskampagne i sig selv er ikke nok. Den skal følges op med en konkret indsats, og der skal være tale om en fortløbende indsats.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Bare et lille kort og afklarende spørgsmål til fru Birthe Rønn Hornbech, der indtil flere gange – jeg fik ikke talt om mange – brugte ordet »overforbrug«. Det lød, som om der var en helt klar beskrivelse af eller forklaring på, hvad et overforbrug er. Hvis en sådan beskrivelse findes, kunne vi så ikke blive beriget med den alle sammen?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Når jeg bruger udtrykket overforbrug af alkohol, er det, fordi det er det ord, der bruges i forslagsstillerens forslag. Jeg havde sådan set forestillet mig, at det var forslagsstillerne, der fortalte os andre, hvad de mente med forslaget og med ordet.

Birthe Hansen (SF):

Jeg kender ikke effekten af de andre kampagner, der nævnes i bemærkningerne, men det skal den foreslåede kampagne ikke undgælde for, og vi vil da muligvis godt give vores tilslutning. Blot har jeg svært ved at vurdere økonomien i forslaget. Beløbsstørrelsen er ikke anslået, det er kun anvist, hvor udgiften tænkes afholdt. Spørgsmålet er så, hvis forslaget får flertal og kampagnen gennemføres, om det vil gå ud over andre forsøg eller anden forebyggelse. Det vil jeg meget gerne have et svar på, hvis det kan lade sig gøre.

Den massekommunikation, som sådan en kampagne vil medføre over for befolkningen, kan sikkert have en vis betydning.

Men jeg er fuldstændig enig med fru Birthe Rønn Hornbech i én ting: en langt bedre form for forebyggelse af misbrug er det, hvis man kan skabe muligheder for, at det enkelte menneskes trivsel får de bedste betingelser. Så er jeg til gengæld heller ikke enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at den nuværende regering har gjort sit til at skabe disse muligheder.

Aase Olesen (RV):

Jeg skal ikke her i dag gøre rede for Det Radikale Venstres generelle holdning til en alkoholpolitik; den er fremgået af det forslag til en samlet dansk alkoholpolitik, vi fremsatte sidste år. Heri indgik naturligvis også en forbedret oplysning.

Derfor kan vi ikke på nogen måde afvise dette forslag. Men jeg har dog alligevel mine problemer med det, fordi jeg har lidt svært ved at se, hvad der har været Socialdemokratiets hensigt.

Man taler om, at man vil have lavet en kampagne på linje med passiv rygning-kampagnen, men kommer slet ikke ind på alt det, der allerede gøres på dette felt. Jeg er nødt til at spørge Socialdemokratiet, om der ligger en kritik, og i hvilken retning, af det arbejde, der gøres for øjeblikket omkring oplysningen, altså det, der først og fremmest udgår fra Alkohol- og Narkotikarådet.

Vores beslutningsforslag ligger jo endnu i socialudvalget, kan man sige – i hvert fald i realiteten, ikke formelt – og vi afgav i enighed en beretning sidste år, fordi vi havde ønsket at få Alkohol- og Narkotikarådets

samlede prioritering af, hvad man bedst kunne tage fat på af de forskellige ønsker, der var fremsat.

Den er nu kommet, dateret den 18. november i år.

Jeg må så konstatere, at et forslag som det, der her er fremsat, ikke indgår i Alkohol- og Narkotikarådets prioriterede liste. Derfor kan det jo godt være rigtigt, men jeg vil godt spørge Socialdemokratiet, hvorfor man netop er slået ned på det i en periode, hvor vi faktisk afventede denne prioritering.

Jeg ved ikke, om det skal forstås således, at man med dette forslag vil sige, at det er en sådan kampagne og den alene, man vil prioritere fra Socialdemokratiets side, for så må jeg sige, at jeg ikke er enig. Men hvis det kan indgå i den almindelige diskussion og debat og i det arbejde, vi i øvrigt gør i socialudvalget for at få tilvejebragt en samlet alkoholpolitik, så skal det selvfølgelig indgå, og så vil vi selvfølgelig gerne se på det.

Der er dog ting i det, som jeg alligevel vil sætte spørgsmålstegn ved. Man lægger megen vægt på at tilbyde kurser til folk, der har med børn og unge at gøre, pædagoguddannelser osv.; jeg mener, det er meget vigtigt også at tage sundhedssektoren med, altså primær- og sekundærtjenesten, og altså at rette den mod særlige målgrupper. Det glæder mig, at Alkohol- og Narkotikarådet også har det punkt med i sin prioriterede liste.

Jeg mener, at vi skal lave en samlet handlingsplan med forskellige initiativer, sætte penge på og prioritere dem. Kan det ikke lykkes, er det da givet, at en oplysningskampagne altid vil være god. Men vi ved jo også, hvad Alkohol- og Narkotikarådet har sagt om muligheden for at komme videre gennem oplysning; det har man ikke troet så forfærdelig meget på.

Forslaget opererer direkte med krav til regeringen om at gøre sådan og sådan. Jeg går ud fra, at regeringen skal optræde gennem sit Alkohol- og Narkotikaråd. Ellers synes jeg, man skulle have sagt det.

Jeg har altså lidt svært ved at se, hvor man egentlig vil hen med dette forslag, men det kan være, at forslagsstillerne kan uddybe det nærmere.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

[Inger Stilling Pedersen]

Man kan betragte forslaget ud fra forskellige synsvinkler, og det er rigtigt, som den foregående ordfører sagde, at der allerede ligger forslag om en samlet alkoholpolitik. Men det ene udelukker efter Kristeligt Folkepartis mening ikke det andet.

Kristeligt Folkeparti mener, at alkoholproblemet er et af vore allerstørste problemer, og det gælder, næsten ligegyldigt hvad vi kommer ind på: om det er trafik, om det er vold i hjemmet eller anden kriminalitet, så er alkohol på en eller anden måde med. Det er vi enige i. Vi er heller ikke så forfærdelig uenige, når der tales om, at der skal gøres noget.

Men det er bare så svært, hvis man ikke kan ændre holdningen til alkohol i befolkningen. Man er jo stadig væk lidt mærkelig, hvis man ikke bryder sig så meget om alkohol. En mand, tror jeg, er ofte i en vanskeligere situation her. Derfor er vi også inde på mange forslag om, hvordan vi kan ændre denne holdning, men der er lang, lang vej endnu.

Det er vigtigt at få fat i forældrene, der igennem deres daglige opdragelse og påvirkning i hjemmet har mulighed for også her at gøre noget for deres børn. Men så længe vi voksne ikke kan holde en fest, uden at der skal varmes op med alkohol, og man ikke kan have det muntert og sjovt, hvis ikke der er alkohol, så oplever man det, som jeg har oplevet blandt store elever, at skal man ud til fest, så skal man altså varme lidt op først, og først derefter kan man gå ud og fortsætte. Når man fester i et hjem, hvor der er forældre hjemme, der har noget opsyn med det, kan det endda gå, men mange unge kommer ud i noget, hvor de ikke kan bunde. Jeg er enig i, at oplysning er vigtig, og den skal fortsætte så godt, vi overhovedet formår, men den gør det altså ikke alene.

Man er meget imod, at der skal være restriktioner i Danmark – vi vil gerne være så liberale, og det skal vi også være – men vi må huske på, at vi har en særlig lovgivning, når det drejer sig om unge under 18 år, nemlig at der ikke må udskænkes drikke til dem på restaurationer. Kunne man ikke skærpe det yderligere? Kristeligt Folkeparti har også gang på gang sagt, at man egentlig heller ikke burde sælge spiritus i forretningerne til unge under 18 år. Det kan man diskutere, men det er meget vigtigt, at vi sætter ind, for

når en ung i beruselse begår en eller anden kriminel handling, er hans eller hendes fremtid ofte ødelagt.

Der er gennemført nogle undersøgelser om idræt og alkohol, som har afsløret, at der bruges temmelig meget alkohol. Unge idrætsledere siger dertil: jamen, det er da i orden, at vi fester med en kasse øl, når vi har vundet kampen. Jeg er ikke enig. Hvis det drejer sig om personer under 18 år, f.eks. 15–16 år, er det ikke idrætslederen, der skal lære unge at drikke, det må være forældrenes opgave. En socialrådgiver har sagt det meget klart: når vi lærer unge at drikke, så ved de, hvad de skal ty til, når de kommer i særlig alvorlige og belastede situationer.

Der er virkelig mange aspekter i denne sag, som man ikke kan komme ind på her i løbet af så kort tid, f.eks. at misbrug må få konsekvenser. Nu har vi en debat løbende i aviserne om detentioner. Selvfølgelig skal man betale for at sidde dér, og den vagt, der efter vores mening absolut skal være der, skal betales.

Når man laver færdselsulykker, skal det have nogle alvorlige konsekvenser, ikke så meget i form af fængsel som på pengepungen, sådan at man virkelig føler, der er noget, der er galt her. Men vi har jo sådan et afslappet forhold til alkohol. Er der noget, jeg ikke bryder mig om at høre, er det de ord. Et afslappet forhold betyder nemlig ofte, at man intet forhold har.

Derfor trænger vi, som fru Aase Olesen var inde på, til en samlet alkoholpolitik, hvor vi finder ud af, hvad vi vil, og hvor mange millioner vi har råd til at ofre på de skadevirkninger, der sker, uden at vi reelt tør sætte noget ind. Den ene efter den anden tør ikke sige alvorligt, at der her er et problem, og at der skal gøres noget, for vi vil alle sammen gerne drikke til husbehov. Det er i orden, at man har en alkoholkultur, at alkohol går ind i det daglige liv, men hvordan undgår vi misbruget? Det er det, der er vores store og alvorlige problem. Her kunne man sætte en kampagne i gang for at få en analyse frem. Man kunne spørge befolkningen, hvad vi skal gøre, bede dem sende noget ind til os med forslag til, hvad der skal gøres, hvorefter vi kunne prøve at se, hvad der er realistisk mulighed for at få gjort.

Alene det, at vi får debatten i dag, betragter jeg som noget særdeles vigtigt, og jeg vil

[Inger Stilling Pedersen]

sige tak til Socialdemokratiet for, at de rejser den.

Poulsgaard (FP):

For 25 år siden var det helt i orden, at der stod et glas vand på bordet, når man var til et sølvbryllup. Så var der nogen, der begyndte at sætte en sodavand ind, og det var noget værre frådseri. I dag kan man, som ordføreren for Kristeligt Folkeparti fuldstændig rigtigt siger, ikke holde en fest, uden at der skal være alkohol. Jeg ville nødig holde en fest, hvis den skulle være alkoholfri. Alkohol er dejlig, berigende, inspirerende og skaber mange muntre timer. Men samtidig skaber alkohol alt det øvrige, vi har talt om: nød, elendighed, husspektakler, arbejdsulykker, trafikulykker, og hvad ved jeg.

I EF og under rejsevirkksomhed har vi også lært at drikke rødvin. Jeg tror, at rødvin på bordet er næsten lige så almindeligt i danske hjem, som vandkanden var før i tiden. Med dette her mener jeg, at alkohol indgår som en naturlig del af vor hverdag, og de allerfleste danskere kan udmærket leve med alkohol; det er stadig væk et mindretal, der har problemer med alkohol.

Hvad skal vi så gøre med dette mindretal? Det er det, vi skal diskutere her i dag. Jeg vil også sige tak til Socialdemokratiet, fordi de har fremsat dette forslag til folketingsbeslutning.

Jeg vil gerne foreslå Socialdemokratiet, der jo mener, de har så stor en indflydelse på fagbevægelsen, at de fik fagbevægelsen med på, at der blev holdt en ganske ordinær afstemning på arbejdspladserne, hvor et flertal kan beslutte, om man vil have alkohol på den arbejdsplads. Så ville der ikke være noget med censur el. lign., hvis et flertal har bestemt, at man ikke ønsker alkohol på arbejdspladsen. Alene ad den vej tror jeg man kunne undgå mange arbejdsulykker.

Mens jeg sejlede i 10 år for Norge, kunne vi ikke få spiritus på skibet; det var noget, forbundet havde skrevet under på. Spiritus var forbudt, så længe vi var på havet. Der var aldrig nogen, der protesterede over det; vi levede udmærket med denne spiritusrationering. Det var en af de måder, man kunne bruge. At lade fjernsynet oplyse om de skadelige følger, alkohol har, synes jeg også ville være glimrende. Jeg er desuden enig med

Kristeligt Folkepartis ordfører i, at spritbiller mange gange slipper for billigt; man skulle nok slå lidt hårdere til på pengepungen over for mennesker, der kører i spirituspåvirket tilstand.

Men jeg vil kraftigt advare imod, at man – og det ligger heller ikke i dette her, det indrømmer jeg blankt – falder i forbudsgrøften, for som sagt kan spiritus være berigende og kan gøre livet skønt, men det kan som sagt også være det modsatte. Vi vil altså gerne være med til at gennemføre en kampagne, hvor man fortæller om alle de negative følger, alkohol har.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil gerne begynde med at takke for den positive modtagelse, partierne har givet vores forslag. Jeg tror ikke, der var én eneste, der talte negativt om, at man skulle gøre en ekstra indsats for at hindre de skadelige virkninger, alkohol kan have.

Ministeren gjorde rede for mange af de initiativer, der allerede er taget, og jeg vil gerne understrege, at også jeg mener, der gøres meget allerede nu. Jeg ved godt, at der centralt udarbejdes materialer, og at man også henvender sig til uddannelsessteder, til unge osv., og det synes jeg er helt rigtigt, men når vi alligevel gerne har villet fremsætte dette forslag, hænger det sammen med, at en diskussion her i Folketinget udmærket kan være en inspiration til både at få opmuntring i arbejdet og også, skal vi sige, få lidt genklang for det, der allerede foretages, altså måske en inspiration til at udbygge det, som allerede er i gang.

Jeg er enig med ministeren i, at det er vigtigt at have alkoholkonsulenter, og jeg håber sandelig også, at mange kommuner vil leve op til det gode råd, ministeren har givet, nemlig at har man ikke sådan en, må man se at få det anskaffet.

Det kan også være på sin plads at trække medierne frem som gode informationskilder, og det er naturligt, at man i første omgang peger på radio og tv, for det er jo dem, som henvender sig direkte til folk, og vi ved godt, at de visuelle inspirationer og oplysninger går lidt hurtigere ind, end hvis man skal læse sig til noget.

Jeg er enig med ministeren i, at der skal en varig indsats til. Jeg vil gerne understrege

[Tove Lindbo Larsen]

vigtigheden af, at en sådan varig indsats bliver varierende, at man supplerer en solid og varig indsats med kampagner. Målet med at fremsætte dette konkrete forslag var faktisk at få nogle kampagner ind i det solide, varige arbejde, der skal gøres. Derfor lyttede jeg meget intenst til, om ministeren nu skulle sige, at der er nogle konkrete nye initiativer på vej. Jeg hørte det ikke, men det kan være, at inspirationen alligevel er kommet.

Jeg vil gerne sige til fru Merete Aarup, at også jeg er enig i, at alkoholforbrugerne bliver yngre og yngre, og at det er lidt betænkeligt. Derfor er det også nødvendigt, at man laver forsøgsprojekter, og at man er så varieret i sin fantasi med hensyn til at tilrettelægge både projekter og direkte henvendelser over en bred front, så der ikke alene bliver tale om et pilotprojekt. Det er nødvendigt og vigtigt, at kommunerne er opmærksom på dette.

Jeg kunne godt tilslutte mig tanken om, at man etablerede en kampagne hvert år. Hvis man så føler, at disse kampagner er lige ved at nå hinanden, kan man holde en lille pause og så bruge andre tangenter på klaveret for at opnå det bedst mulige resultat.

Flere ordførere har været inde på, at man skulle samarbejde med private frivillige organisationer, og det vil jeg gerne være med til. Jeg synes, at der er mange private frivillige organisationer, der gør et stort og uegennyttigt arbejde, og der skal også være ros til dem. Jeg synes, det er vigtigt, at man samarbejder med dem i så stort et omfang som muligt.

Det er selvfølgelig ikke noget nyt, men det gælder stadig væk, at det er en inspiration og opmuntring for dem, der laver det frivillige arbejde, at man tager emnet op og diskuterer det en gang imellem i det danske Folketing.

Fru Birthe Rønn Hornbech pegede på nogle af de økonomiske problemer, tragedier og meget andet, der er i kølvandet på et overdrevet forbrug af alkohol, og det kan vi naturligvis ikke være uenige i.

Vi har stadig væk den opfattelse, som der blev givet udtryk for fra denne talstol af min partifælle fru Inger Fischer Møller for år tilbage, at vi finder, det er vigtigt, at mennesker føler tryk i hverdagen, for gør de det, udelukker det mange andre problemer, f.eks. vil vi også kunne se, at det har en hel-

dig indflydelse på dem, der måske har en tendens til overdrevent forbrug af alkohol.

Nogle har spurgt, hvad et overforbrug egentlig er. Et overforbrug er et forbrug, der har en skadelig virkning, det kan der ikke være nogen tvivl om. Ingen kan sætte liter eller andet på for at kunne konstatere, hvor stort et forbrug der skal til, før det er et overforbrug; det handler selvfølgelig om det enkelte menneske selv. Så snart der er problemer, ulykker, tragedier, økonomiske vanskeligheder og sundhedsproblemer i kølvandet på det, er det klart, at der er tale om et overforbrug.

Det var ikke vores tanke, at en kampagne som den, vi omtaler her, skulle have en negativ virkning på andre kampagner. Vi peger bare på, at der er mange ting, der er blevet positivt behandlet i kampagner, og vi synes altså også, at tiden nu var inde til at tage en debat om en kampagne om et overforbrug af alkohol.

Jeg vil også gerne understrege over for fru Aase Olesen, at dette ikke er en kritik af, hvad der allerede er foregået. Det er ikke sådan, at vi siger til dem, der arbejder med det, at de gør det skidt – på ingen måde – vi vil bare gerne se på, om det kan gøres lidt bedre, lidt anderledes. Det er helt sikkert, at vi alle sammen en gang imellem har behov for at sige: de planer, vi har, kan vi gøre dem bedre? De ønsker, vi har for fremtiden, kan vi vende dem på en anden måde, så det måske giver et mere positivt resultat end ellers? Det er altså ikke en kritik, men skal nærmest opfattes som en inspiration i arbejdet.

Vi er naturligvis enig i, at hele sundhedssektoren må med i oplysningsarbejdet og den handlingsplan, som måtte komme ud af det.

Vi har formuleret det sådan, at vi henvender os til regeringen, og det er da meget naturligt, for jeg mener, at socialministeren må have kontakt med de mennesker, der arbejder med det, nemlig Alkohol- og Narkotikarådet. Det skal altså bare være en opfordring til socialministeren om at være opmærksom også på dette område. Socialministeriet er jo et stort ministerium med mange opgaver at tage sig på, og derfor kan det godt være nyttigt at få en lille påmindelse om enkeltområder.

Jeg er naturligvis glad for de positive bemærkninger fra fru Inger Stilling Pedersen

[Tove Lindbo Larsen]

og fra hr. Poulsgaard. Når vi har taget det frem her, skyldes det også, at vi synes, det er et vigtigt led i at opnå sundhed for alle i år 2000. Vi har bestræbt os på med disse forslag at leve op til noget af det, som WHO har peget på som værende vigtigt for at opnå disse resultater.

Det er vigtigt, at vi som mennesker ikke tager afstand fra de mennesker, der har problemer. Det er vigtigt, at vi ikke fordømmer dem, der er kommet i vanskeligheder, men yder dem positiv hjælp. Det er et af de elementer, som vi mener det er vigtigt at fremhæve. Vi er altså ikke indstillet på at bruge pegefingern, men vi er indstillet på, at et positivt oplysningsarbejde som et led i det forebyggende arbejde inden for hele sundhedssektoren også består i at fokusere på alkoholmisbrug. Det var intentionerne med fremsættelsen af forslaget.

Aase Olesen (RV):

Jeg synes, det var udmærket at høre, at Socialdemokratiet også mener, man skal tage sundhedssektoren med. Både den socialdemokratiske ordfører for forslagsstillerne og den konservative ordfører har citeret den daværende socialdemokratiske ordfører fra den gamle, store debat i 1977. Jeg vil selvfølgelig ikke påstå, at der ikke er en sammenhæng mellem sociale problemer og alkoholmisbrug, men det er karakteristisk, at det overforbrug, der er i dag, og den stigning i forbruget, der er sket inden for de sidste 10-12 år, snarere må karakteriseres som et velfærdsproblem. Hvis man har læst statistikkerne, som f.eks. Egmontfondens fremtidsstudier har refereret til, ser man, at der er noget, der tyder på, at jo mere man tjener, jo højere éns indtægt er, des større er det almindelige forbrug – med fare for at komme over i et egentligt storforbrug og et misbrug. Dette er helt modsat den udvikling, der er i gang inden for tobaksforbruget, hvor man har en klar fornemmelse af, at forbruget falder hos de højtuddannede og måske også dem med højere indtægter. Derfor synes jeg, det er vigtigt ikke fortsat, selv om man altså kan citere gamle debatter, at fastslå, at misbrugsproblemer alene er et symptom på manglende trivsel og dårlig social tilpasning.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg bryder mig ikke så meget om at inddele folk i kategorier, og det ved jeg fru Aase Olesen heller ikke gør. Derfor er det sådan set også rigtigt at fremhæve, at der er mennesker, som på baggrund af sociale problemer får et for stort alkoholforbrug, men det er også rigtigt – det kan vi jo bare se på forbruget af alkohol i de senere år – at det også har noget at gøre med, at der er sket en anden udvikling i vores samfund, og det er også nok lidt af et modespørgsmål. Derfor kunne man godt forestille sig, at en af de kampagner, som vi peger på, var en mulighed, ligesom gjorde det mere in, at man ikke altid kastede sig over magnumflasker, eller hvad sådan noget hedder nu. Det er ikke nødvendigt med dette store forbrug; man kan udmærket godt have en, skal vi sige både fornøjelig og god tilværelse med en fornuftig omgang med alkohol, og det er sådan set det, der er hensigten. Jeg er enig i, at det også drejer sig om andet end sociale problemer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et forebyggelsesråd.

Af Tove Lindbo Larsen (S) m.fl.
(Fremsat 4/11 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 10 på dagsordenen opførte sag, nemlig: